

Veerdiensten: minimale dienstverlening: droom politici, nachtmerrie gebruiker en personeel

Nieuws maandag 24 maart 2025

Veerdiensten stonden in het oog van een Vlaams stormpje naar aanleiding van de stakingsactie tegen de plannen van de federale regering. Wat was er aan de hand?

We schrijven 13 februari. De kameraden van Onderwijs komen massaal op straat in een intersectorale actie tegen de uitgelekte plannen van de toekomstige federale regering. Binnen de Vlaamse overheid sluiten de personeelsleden van DAB Vloot en werkzaam op de Zuiderveren zich massaal aan. Deze diensten zorgen voor de overzet tussen de beide Schelde-oeveren op de drie trajecten Kruibeke en Hoboken, Bazel en Hemiksem en – niet onbelangrijk de jongste tijd wegens veelvuldige lift- en roltrapproblemen in de fiets- en voetgangerstunnel – het Sint-Annaveer. Dit verzekert de verbinding tussen 't Stad (ter hoogte van het Steenplein) en Linkeroever.

Tussenkomst in de commissie Mobiliteit

Veertien dagen later, in de commissie Mobiliteit van het Vlaams parlement, wordt een vraag gesteld door een lid van de meerderheid (CD&V) aan minister De Ridder, als Antwerpse en ex-havenscheper, zeer begaan met alles wat zich in deze metropool op en rond het water afspeelt.

Het Limburgse commissielid had foto's doorgestuurd gekregen van 'tunnels' die volgepakt stonden met wachtende en niet geïnformeerde gebruikers van een veerdienst die er blijkbaar niet was. We komen zelf wel af en toe op die veerdiensten en tunnels hebben we daar nog altijd niet ontdekt. Maar goed. Het lid vond het natuurlijk ook zeer vervelend dat er grote drukte was bij de alternatieve mogelijkheden om zich naar de andere oever van de stroom te begeven. Zij vroeg zich dan ook luidop af of geen regeling over een minimale dienstverlening bestaat voor de veerdiensten en - indien dit niet het geval is - hoe de minister hier tegenover staat.

De oplossing van de minister

In haar antwoord gaf minister De Ridder aan dat ze voor de 'onderbreking' van deze veerdiensten 'nul komma nul' begrip had. Waarvan akte.

Uit het verdere antwoord van de minister begrijpen we twee zaken:

- de minister is absolute voorstander van een minimale dienstverlening, maar verkeert in de onmogelijkheid dit op zeer snelle termijn (onmiddellijk) in te voeren omwille van juridisch-technische beperkingen (maar eens deze weggewerkt zijn, wenst ze hier snel toe over te gaan)
- in geval van gelijkaardige calamiteiten wenst ze te bekijken of stakende personeelsleden kunnen vervangen worden door 'vrijwillige werkwilligen'.

We zetten welbewust de twee laatste woorden tussen de aanhalingstekens. Niet alleen worden hiermee jonge/nieuwe werknemers onder zware druk gezet met alle veiligheidsrisico's van dien (noteer nu alvast en voor de toekomst dat de ACOD heeft gewaarschuwd voor deze veiligheidsrisico's), maar ook speelt de politiek hier hoog spel door jonge/beginnende werknemers onder druk te zetten taken over te nemen van ervaren collega's waar ze eigenlijk of nog niet aan toe zijn (en dus veiligheidsrisico's lopen) of niet willen uitvoeren maar omwille van de druk (baanverlies) toch toe overgaan.

Een veerdienst op een stroom als de Schelde - het gaat hier niet over een stilstaand watertje waar je zelfs zonder vaarbewijs met een pedalo kan liggen dobberen - vereist knowhow en ervaring. Het inschakelen van de zogenaamde vrijwilligers tijdens stakingsdagen (waarbij we ons overvolle vaartuigen – vergelijkbaar met overvolle treinwagons – moeten voorstellen, zeker als ik het beeld van de 'tunnel' van de vraagstelster en de overvolle mailbox van de minister als referentie mag nemen) houdt zekere veiligheidsrisico's in. Wiens verantwoordelijkheid wordt het dan in geval van incidenten, mevrouw de minister?

Wij kunnen het nog op het conto van enige 'onervarenheid' van de nieuwe minister (gewezen Antwerps havenscheper) schrijven. Of moet het eerder tot het redelijk chauvinistisch stadsgehalte van SPQA De Ridder gerekend worden dat zij in een verder antwoord stelt dat enkel de hogervermelde veren de dienstverlening uitmaken van de totale Vlaamse veerdienstverlening in deze tijd van het jaar?

Dat personeelsleden van – en we beperken ons niet – de kustveren, de veren in de Gentse Kanaalzone, de van de privé overgenomen veerdiensten hier door de minister vergeten worden noteren wij. We blijven beleefd.

Waar is respect voor personeelsleden?

Dagelijks plooiën onze collega's kameraden zich immers dubbel om de dienstverlening aan het publiek – de burger – te verzekeren. Dat blijft niet beperkt tot schipper A, matroos B, motorist C die er 24/7 staan. Ook de walcollega's – dikwijls onderschat – verdienen hopen respect. De dienstverlening aan de burger is een keten waarbij iedere schakel noodzakelijk en belangrijk is en blijft. Deze keten verdient dan ook waardering – voor de specificiteit van de job en voor de 24/7-inzet van de personeelsleden en hun ervaring.

Net het gebrek aan een dergelijke houding bij de (politieke) overheid ontbreekt volledig. Hoezo? Tot voor kort lichtte de bemanning - zeer begaan met en bewust van de hinder die een vakbondsactie voor de gebruikers met zich meebrengt - haar dagelijkse klanten vooraf in van een nakende staking. Dit deden ze zowel via hun dagelijks babbeltje als met een aan boord uitgehangen en druk gelezen opvallend A4'tje. Tot dit van de lokale leiding niet meer mocht. Een beetje cynisch is het nu vast te stellen dat de minister het gebrek aan communicatie voorafgaand aan syndicale acties aan de kaak stelt. Dure LED-borden worden hoger ingeschat dan het menselijke contact tussen personeel en gebruiker van het veer.

Wat nu?

Alleen al de suggestie van de overheid om met vrijwilligers te werken op stakingsdagen is ongehoord. Niet alleen zet men hiermee personeelsleden tegen elkaar op (waarbij men dan nog eens druk legt bij pas aangeworven collega's die niet durven weigeren in te gaan op een 'vraag' van de 'baas'). Maar zoals hierboven al beschreven gaat men ook helemaal voorbij aan het veiligheidsaspect.

De vraagstelster gaf zelf al aan dat er alternatieve oversteekmogelijkheden zijn bij een stakingsactie. Dat er daar dan grote drukte heerst, zou wel eens het gevolg kunnen zijn van goed opgevolgde acties.

In haar antwoord is de minister wel eerlijk als ze het heeft over de juridische afdwingbaarheid van een minimale dienstverlening voor veerdiensten. Dat ze dit wil aanpassen, kunnen we minder appreciëren. Bij het agentschap Maritieme Dienstverlening en Kust (MDK) zijn er lopende afspraken om de veiligheid te waarborgen in het geval van acties en stakingen. Hiervan nu een 'minimale dienstverlening' maken, zet dit allemaal op de helling.

Helaas hoorden we geen enkele vermelding over de aanleiding van de acties. De 'betrokkenheid' van de verantwoordelijke politici is blijkbaar beperkt tot de 'burger' die even gestoord is? En het personeelslid moet maar alles lijdzaam ondergaan?

Wel, dat doen ze duidelijk niet. We kunnen dus nu al meegeven dat er in de toekomst wellicht nog 'hinder' zal zijn indien dergelijke, grote impact hebbende beslissingen over ons hoofd en zonder ons genomen worden.

Houd alvast de geplande LED-borden en de sociale media in de gaten!

Eddy Hendryckx